بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/389
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢަލީ އަޙްމަދު / ދަފްތަރު ނަންބަރު ނިސާ 3340
- އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް: ޢަލީ އިބްރާހީމް / ދަފްތަރު ނަންބަރު ނިސާ 3072
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ނިމުން ތާރީޚު: 29 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443
06 ޑިސެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު:

27 ޛުލްޤަޢިދާ 1440

30 ޖުލައި 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 2163/Cv-C/2017
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މާއްދާ:** އެއްބަސްވުމާއެކު ޚިލާފު އުފެދިގެން ނުރަނަގާ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 13 އޮގަސްޓް 2017
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 14 އޮކްޓޫބަރު 2018

ފަސްޖެހިގެން މުއްދަތަށް ނިޔާޒީގެ ދަށުން، މި ދަޢުވާއަށް ފަސްޖެހިގެން އަލީ ސަމީރު ގޮއި ފަސްޖެހިގެން ގެންގޮސް ސަބަބުން ޙާޟިރު ކުރެއްވެއެވެ.

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. ދަރުޖަތު ނަންބަރު: ހ 3072/ މާލެ، އަލީ އިބްރާހީމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު:A060868) (އަލީ އިބްރާހީމް)ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު P3120B-01 10-T "އެތުރިފަރާ" އެތުރިއާ ފައިބަރުގްލާސް މަސްދޯނި (އެތުރިފަރާ) ދަރުޖަތު ނަންބަރު: ހ 3340/ މާލެ، އަލީ އަޙްމަދު (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު:A040158) (އަލީ އަޙްމަދު) އަށް ވިއްކާލުމަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ. 15 އޮގަސްޓް 2012 ގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވި އަގަކީ ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ އަލީ އަޙްމަދު ތަކެތިތައް ދިނުމުގައިވާ ގޮތަށް ދޫކުރި، އެދުވަހު އެއްބަސްވުން އެތުރިފަރާގެ އަގު އަދާ ކުރުމަށް ނުކުރާތީ، އެތުރިފަރާ އަލީ އަޙްމަދުގެ އަތުން އަތުލުމަށް އެދި އަލީ އިބްރާހީމް ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އެމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2163/Cv-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތުން ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ އަލީ އިބްރާހީމް އެދިފައިވާ ގޮތަށެވެ.

އަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުން:

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2163/Cv-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމާފައިވާ ޙުކުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ކުށެއްކަމުގައި ބުނެ އަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އެ ޝަރީޢަތުގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފައެވެ. ނަމަވެސް އެމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ވާދީ އިސްތިއުނާފުކުރަން ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހައިކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު އޮފީހަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އެމައްސަލައަކީ ބަލައިނުގަނެވޭނެ މައްސަލައެއްކަމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ.[1]

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-CR/INDIV/2019/28 (22 ޖަނަވަރީ 2019)

ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން، އަދި އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އިލްތިމާސް ކުރުމުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވަނީ މަޤުބޫލު ސަބަބެއްގެ މައްޗަށްކަމަށް ވާތީ، ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: HC-RM/2019/58 (25 ފެބްރުއަރީ 2019) ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން ނިންމިއެވެ. މިނިންމުން، އަދި އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ. އަދި އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] ފޯމު [illegible] މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible]، [illegible] މުއްދަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް ނިންމާފައިވެއެވެ.

3. މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 197-BAI/95/2019/46 (24 ޖޫން 2019) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު [illegible] 3072 / އަދި [illegible] އެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާވީގޮތުގެ [illegible]، އެޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ،

"ދަންނަވާ، ޝަރުޢީ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ދަފްތަރު ނަންބަރު ބިސީ 3072 / ޑީޑީ
އައި ދިސްޓްރިކްޓްގެ ފަރާތުން ދަފްތަރު ނަންބަރު 3340 / ޑީޑީ، އައި އަންގަވާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ދައުވާކުރާ
ފަރާތްތަކަށް ވިއްކާފައިވާކަމަށް، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދުވަހު 14 އޮގަސްޓް 2012
ގައި ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10-T P3120B-01 އޮޓޮރިކްޝާ އުޅަނދު ހޯދި ވިއްކާފައިވާކަމަށް
ވަކިން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހޯދިގެ އަގުގެ ބާކީގައި
ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާކުރެވުނު ފަހުން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާފައިވާ ކަމަށާއި،
ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިޔަފާރިއެއް ސަރުކާރުގެ ސަރަޙައްދުގައި ކަމަށް ނުވާތީއާއި،

މިދައުވާގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދުނު ވަރަށް، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހޯދިގެ އަގު އަދާކޮށްފައި ނުވާތީ ސަރުކާރު ދަފްތަރުގެ ދުވަހުގައި ވަކިވާ
އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އަދާކުރަން ހޯދި ޖާއިޒުކަން ހުރިކަން
ކަނޑައަޅައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދި ހިދުމަތްތަކުގެ ބާކީ 14 އޮކްޓޫބަރު 2018 އިން ފެށިގެން
15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10-T P3120B-01 އޮޓޮރިކްޝާ އުޅަނދު
ހޯދި ދައުވާކުރާ ފަރާތް ބަދަލުކުރުމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަފްތަރު ނަންބަރު 3340 / ޑީޑީ، އައި
އަންގަވައިން އަންގައި،

ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10-T P3120B-01 އޮޓޮރިކްޝާ އުޅަނދު ހޯދިގެ
އިންޖީނިއަރ، ޝަރީޢަތުން ސިޓީފިކެޓް، ވެހިކަލްތަކުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ރިޕޯރޓުގެ (އޮރިޖިނަލް)
ސާފުކޮށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ކަރުދާސްތައް ތައްޔާރުކުރަން، އެ ކަރުދާސް ހުށަހަޅާ އަދި ދައުވާކުރާފަރާތުގެ
ބަދަލު ދައުވާލިބޭ ދަފްތަރު ނަންބަރު 3340 / ޑީޑީ، އައި އަންގަވައިން ލިބިގެންވާކަން
ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލައިން ނިމުމަށް ގެނައުމަށް ވެއެވެ."

މިފަދައިން ނިންމަވާފައިވާ އެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް އަށް އެ މައްސަލަ ބަލާފައެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، އަދި އަޕީލަންޓުގެ ފަރާތުން ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާއި ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

5.1 **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** އުޅަނދު ގަތުމާއި ގުޅިގެން 14 އޮގަސްޓު 2012 ގައި ލިޔެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމަށް ދެފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން ބަދަލު ގެނެސް އުޅަނދުން އަދި [illegible] [illegible] [illegible] 3 މިލިއަން ރުފިޔާ ދިނުމުން އުޅަނދާއި ގުޅޭ އެންމެހާ ޙައްޤުތަކާއި އަދި އިލްތިޒާމު ދޫކޮށްލުމަށް [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި ވަނިކަން އެއްބަސްވުމުން ދެފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން ގެނެވިފައިވާ މިބަދަލަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތް ނުކޮށް ހަމައެކަނި 14 އޮގަސްޓު 2012 ގައި ލިޔެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އުޅަނދު އަދި [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

5.2 **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** 14 އޮގަސްޓު 2012 ގައި އުޅަނދު ގަތުމަށް ލިޔެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި އުޅަނދުގެ އަގަކީ 4.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަމަށްވެސް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އުޅަނދު ބޭނުން [illegible] [illegible] [illegible] އުޅަނދުގެ އިންޝުއަރަންސް ފީއާ 10.5 މިލިއަން ރުފިޔާ އިން ދޭން އިންޝުއަރަންސް ފީއާ [illegible] އުޅަނދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

5.3 **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** މިއުޅަނދުގެ އިންޖީނަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 1139/Cv-C/2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާ ލޯން ފެސިލިޓީއެއްގެ

ދަރުން އަދި އަންހެނުން ގެންގުޅުއްވާ އިންތިޒާމުތަކާއި އުޅެނިކޮށް 14 އޮގަސްޓް 2012 ގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަރުން ގެޔާއި ހަމައެކަނި ހަވާލުކޮށް ނަމަވެސް އަދި އަންހެނުން އުޅެނިކޮށް މަސްވޭގެފައިން ބޭނުންވާ އެއްޗެ ޖެހޭ ވަސީލަތްތަކާއި އަދި އުޅެނީ ޖެހޭ ފެންވަރަށް ހިފުމަށް އުޅެނިކޮށް އަދި އަންހެނުން ކޮށްފައިވާ ޚަރަދުގެ ފޯޓޯކޮޕީ ބިލުތައް ސަރުކާރަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ އެބައެއްކަން ބެލުމުގައި އުޅެނީ އަދި އިބްރާހީމްގެ ދިޔައީ 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގައި އަދި އަންހެނުން ކޮށްފައިވާ ޚަރަދު ހަވާލުކަމަށް ވާނީ އިތުރު ޚަރަދުކޮށްގެން މުދަލެއް އަދި ސަރުކާރަށް ކޮށްގެން އަދި އިބްރާހީމްގެ މުއްސަނދި ދަރިފުޅުކޮށްގެން ފައިސާ ހަވާލުކުރެއް އަދި އަންހެނުން ޖެހޭ ގޮތަށް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށްވާތީ ހުކުމަކީ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

5.4 ނަފަޤާއާ ބެހޭ ނުކުތާތަކަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2010/SC-A/02 މައްސަލައާއި ދިވެހި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަނަ މާއްދާގެ 42 (ނ) އިން އިސްލާމްދީނުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިރިއުޅުން ހިފެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ ލުއިފަސޭހަތައް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އިސްލާމްދީނުގެ އަދި އަންހެނުންގެ ފާރާއިން ދިރުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުކުމްގެ ހުކުމެއް ނެގުމަށް ނިންމާ ސަރުކާރުން އަންގައިދިނުން ހުކުމެއް ދީނީ ހުކުމް ކޯޓުން ދޭންޖެހޭ ކޮށްދީފައިވާ ހުކުމެއް ނެތީވާ މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށްވާތީ ހުކުމަކީ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

މައްސަލައިގައި ކޮށްދެއްވާ ގޮތް:

6. އެހެންކަމުން އަލީ އަދި އިބްރާހީމްގެ ނަފުސުގައި ދަރިފުޅުގެ ކޮށްދީފައިވާ 30,200 ރުފިޔާގެ ފައިސާ ދޭންޖެހޭނެއެވެ. މިއީ ބަނދު ނިޔާވިއުނިއާ 24 ޖުލައި 2012 ގައެވެ.[2]

---

[2] ދަޢުވާގެ ނަންބަރު: T-10 P3120B-01

7. 14 ޑިސެމްބަރު 2012 ގައި، އަލީ އިބްރާހީމް އާއި އަލީ އަޙްމަދު އާ ދެމީހުންގެ ދެމެދުގައި "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު 10-T P3120B-01 ފައިބަރ ޑޯނި "އަލްފަރާޙް" ވިއްކުމާއި، ގަތުމާއި، [illegible] [illegible] ވިޔަފާރިއާއި، ގަންނަން އެދޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުން" މިނަމުގައި އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލިއެވެ. އަދި މިއެއްބަސްވުމުގައި 15 ޑިސެމްބަރު 2012 ސޮއިކުރުން އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި 1,000,000.00ރ. (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާ އަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އަލީ އިބްރާހީމްއަށް ހަވާލު ކުރިއެވެ.[3]

8. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އަލްފަރާޙްއަށް ދައްކަންޖެހޭ ބާކީ ފައިސާ ދައްކަން އެއްބަސްވެފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން (15 ޑިސެމްބަރު 2012) [illegible] މީލާދީ މަހެއްގެ 1 ވަނަ ދުވަހުން 10 ވަނަ ދުވަހާއި ދެމެދު އަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން 50,000.00ރ (ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަދު ނޫން އަދަދެއްގެ ފައިސާ އަލީ އިބްރާހީމްއަށް ދައްކަމުންގޮސް އަލްފަރާޙްގެ އަގު [illegible] [illegible] ގޮތަށެވެ.

9. ދެފަރާތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އަލީ އަޙްމަދު ފައިސާ ނުދައްކާ ކަމަށާއި އަދި ތަކުރާރުކޮށް އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް، އަލްފަރާޙް އަނބުރާ ހޯދުމަށް އަލީ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލްކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފިއެވެ.[4]

10. އަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން މި ދަޢުވާއަށް ދަށުކޯޓުގައި އިންކާރުކުރުން،[5] ދެފަރާތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދެއްކިފައި ނުވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ބާކީ ފައިސާ

---

[3] ފައިބަރ [illegible] [illegible] [illegible] 10-T P3120B-01 ([illegible] 3 [illegible] [illegible]). [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ޑިސެމްބަރު 2012 ގައި [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]".

[4] ސިވިލް ކޯޓުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު.

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 [illegible] [illegible] [illegible] ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު.

އެއްފަރާތް ދެއްކެވުން އަދި އިސްތިހާރުގެ ޝަރުތުތަކުން ޕްރޮޖެކްޓް ކުރުމުން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.[6] އަދި ޤާނޫނީ އެވް ސްޕެސިފިކޭޝަން އެއްގޮތަށް ހަދައިދޭނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދި އިސްތިހާރު އިންސްޓޮލޭޝަން ދެއްކުމުގެ ބުނެފައި ވެއެވެ. މިގޮ ތުން، އެޕްލިކޭޝަން ވަނީ ބިޑު ހުށަހެޅި އަދި އަންގަވާ ހަދާ ފުރިހަމަ ބޭފުޅުންނަށް ކަމަށް ބަލައިގަތުން ފަރާތުން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އެޕްލިކޭޝަނުގައި އިންޖިނިއަރިން ސްޕެސިފިކޭޝަން ސިސްޓަމް ހުށަހަޅާ[7] އަދި އެޕްލިކޭޝަން އެކުލަ ވުޒާރާގެ މަސައްކަތްކުރި ހުރި އަދި އަންގަވާ ހަދަން ބޭނުންކުރި ބުނެފައިވެއެވެ.[8] އެޕްލިކޭޝަނުގައި އެގޮތަށް އިންޖިން އެޕްލިކޭ އަދި އަންގަވާ ޕްރޮޖެކްޓް ރިޕޯޓް ސްޓެންޑަރޑް ބޭނުން އިން އަދި އަންގަވާގެ އަންނަ އުފައްދާ ބަދަލު ކުރުމުން ނުވާނެ އެރުވުމާ ތަކެތީގެ ހަމަ ހަދަން.[9] އަދި އެހެން ސްކީމް ކުރުމަށް ހަމަހަދާ ކޮށްގެ ތަކެތީގެ އާއި އެޕްލިކޭޝަނުގައި އިންޖިން އެއް ކޮށްގެ ތަކެތީގައި އަދި ބިޑު އެޕްލިކޭޝަނުގެ އިންސްޓޮލޭޝަން އަދި ހުރި ކޮށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މިގޮ ތުން އަދި އަންގަވާގެ ފުރިހަމަ ބެލެހެއްޓުން ސްކީމް ކުރުމަށް ހުރި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

11. އަދި އިސްތިހާރުގެ ޝަރުތުތަކުން ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މަސައްކަތާއި ގުޅިގެން ބެސްޓްޕްރައިސް މަސައްކަތްކުރާ އެޕްލިކޭޝަން ބިޑުގެ ފުރިހަމަ ބަޔާންކުރަން އިސްތިހާރުވާ އަދި އިސްތިހާރުކުރަން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަމަހައްޓާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އަދި އިސްތިހާރުގެ އާއި އަދި އަންގަވާ އާއި އަދި އެޕްލިކޭޝަން ގޮންޖަހައިގެން ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައި މި ބިން ބަޔަށް ރައްކާތެރި "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:(10-T) P3120B-01 (އޮފް-ވައިޓް) ޕެއިންޓާއި ގުޅޭ އެންމެހާ ބައިތަކުގެ ތަކެއްޗާއި ގުޅޭ އެއްބަސްވުން" މިނަމުގައި 23 އޯގަސްޓް 2017 ގައި އެއްބަސްވުމެއް ވެފައެވެ. އަދި އިސްތިހާރުގެ ބަޔާން ހުށަހަޅައިދޭން މަސައްކަތް ޕްރޮޖެކްޓުގައި، އެޕްލިކޭޝަން ދަށުން ކުރިޔަށް ގެންދަން ބަލައިގެން

---

[6] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދަފްތަރުގައި މަޢުލޫމާތުގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ލިޔުމުގެ 7.4 ވަނަ ނަންބަރު

[7] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދަފްތަރުގައި މަޢުލޫމާތުގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ލިޔުމުގެ 7.2 ވަނަ ނަންބަރު.

[8] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދަފްތަރުގައި މަޢުލޫމާތުގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ލިޔުމުގެ 7.1 ވަނަ ނަންބަރު.

[9] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދަފްތަރުގައި މަޢުލޫމާތުގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ލިޔުމުގެ 7.3 ވަނަ ނަންބަރު

2،250،000.00ރ (ދެމިލިޔަން ދެލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ އަލި އަހުމަދުގެ ފަރާތުން އަލި އިބްރާހީމްއަށް ދައްކާފައިވާނެ ކަމަށް އަލި އަހުމަދު ބުނެފައިވެއެވެ.[10]

12. އަލި އިބްރާހީމް ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި ބުނާފަދަ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ބަދަލުކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައި ހުއްޓައި، އެއީ އެއްވެސް ކަމަކާ ބުރަވާއި ނުވައި، އަލި އަހުމަދު ކޮންޓްރެކްޓާ އިންވެސްޓްމަންޓަށް އެއްވެސް ހިއްސާއެއް ނުލިބޭގޮތަށް ކަމަށް އަލި އަހުމަދު ބުނެފައިވެއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

އެއްބަސްވުމާ ބެހޭ ގޮތުން:

13. "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު P3120B-01 10-T ފައިބަރު ދޯނި "އަލްފާރޫޤް" ވިއްކާލުމާއި، ގަތުމާއި ބެހޭ ގޮތުން ދޯނީގެ ވެރިފަރާތުންނާއި، ގަނެން އެދޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ އެއްބަސްވުން" މިނަމުގައި އަލި އިބްރާހީމް އާއި އަލި އަހުމަދު 15 އޮގަސްޓް 2012 ގައި ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި އެއްއެއްބަސްވުމަކަށް ބަދަލު ގެނެވޭނެ ގޮތެއް ބަޔާންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ކޮންމެ އެއްބަސްވުމަކީވެސް އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުން މުޢާމަލާތްކުރާގޮތުން އެއްއެއްބަސްވުމަކަށް ބަދަލު ގެނެވިދާނެ އެއީ ބައިވެރިންގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތުގެ ދޮރުގައި ހިފުން ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން، އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބާރުދޭގެން ނުވެހަމަވުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތުގެ ތެރެއިން އެއްބަސްވުމަށް ބަދަލު ގެނެސްދިނަމަ އެކަމުގެ މައްޗަށް ބަލަން ޖެހެއެވެ.

---

[10] ފައިބަރު މަސްވެރިކަމުގެ ފައިސާ ލިބުނު ގޮތުގެ ރަސީދު P3120B-01 10-T (އެނެކްސް 3 ގެ ފަހަރެއް ލިޔުން).

14. ޢަލީ އިބްރާހީމް އާއި ޢަލީ އަޙްމަދު އާއި ޢަލީ އަތޮޅުވާރު ގެންނަވައިދޭ މުޙައްމަދު އަސްލަމްއާ މި ދިން ފަރާތް ބައިވެރިވާ "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:(10-T) P3120B-01 (އެތް-ފަރާތް) ފްލެޓްގައި ގުޅޭ އެންމެހާ ޙައްޤުތައް ދޫކޮށްލާފައި ގޮތް އެއްބަސްވުން" ހިންގުމުގައި 23 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ކުރެވުނު އެއްބަސްވުމާއި އެކުލެވިފައި މިތިން ފަރާތުން ސްޓޭޓް އިންޑިއާގެ ނިސްބަތުން ޖަހައި ހިޔާން ސްޓޭޓް އިންޑިއާގެ ނިސްބަތުން ޖަމާކުރެވޭ އެއްބަސްވުމުގެ ހަރަކާތްތަކާއި އެކުލެވޭ. އެއްބަސްވުން ބާޠިލުވި ޢަލީ އިބްރާހީމްއަށް ޢަލީ އަޙްމަދު ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކަމުންދާ ގޮތުންނެވެ. މިގޮތުންނެވެ ބިން ފަރާތުން އެކަމާގުޅޭ އެއްބަސްވުމުގެ އެއްވާސް ބައްލަވައި އާއި ގޮތުގައި ގޮތުން އެއްވާސް ބަހައްޓާފައި ބުނެ ނުކުރި ހަދައިދީފައި ދެކޭ ވަރަށްތައް ކަމަށް ބަލާން ކުރީން ބުނެވެ. މިއާދެވުނު އެއްއެއްބަސްވުމުގައި ބާރުތަކާހުރި ގޮތުން "ލޯނު ބަހައްޓައި ތަސްދީޤު" ގައި "ދަޢުވާގައި ބާރުތަކާހުރިކަމާ ލޯނު އަދާކުރަނީ ބިޔަދޫ" މިގޮތުން ބާރުތަކާ ޢަލީ އިބްރާހީމް ސްޓޭޓް އިންޑިއާގެ ނިސްބަތުންދަހައި ހިޔާން ސްޓޭޓް އިންޑިއާގެ ނިސްބަތުން ޖަމާކުރައްވައިފި. މިގޮތުން ބިޔަދޫ ޢަލީ އިބްރާހީމް އާއި ޢަލީ އަޙްމަދާއި މުޙައްމަދު އަސްލަމް ސްޓޭޓް އިންޑިއާގެ ނިސްބަތުން ޖަމާކުރައްވައިފި. މިގޮތުން ބިޔަދޫގައި ވަނީ؛

ލޯނު ދިން ފަރާތް: މުޙައްމަދު އަސްލަމް، ދިލްދާރުގެ/ސ.މަރަދޫ
ލޯނު ލިބިގަތް ފަރާތް: ޢަލީ އިބްރާހީމް، ދަރުމަވަންތަ ނަންބަރު:3072
ލޯނުގައިވާ ޢަދަދު: 3,000,000.00ރ. (ތިން މިލިއަން ރުފިޔާ)
ލޯނުގެ ރަހުނު: އޮޕަރޭޓަރ ޢަލީ އިބްރާހީމްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:(10-T) P31203-01 (އެތް-ފަރާތް) ގޮތް ޢަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ސ.މަރަދޫ، ދިލްދާރު، މުޙައްމަދު އަސްލަމް ބިންކަވާރޗުޖަހައި މިގޮތުގެ އަދުގެ ބާރުތަން ގޮތުގެ ބިލަފާރުތަކުގައިވާ ޢަލީ އިބްރާހީމްއަށް ދޭން ޢަލީ އަޙްމަދު ދިނުމަށް ޢަލީ އިބްރާހީމް އާއި ޢަލީ އަޙްމަދާއި މުޙައްމަދު އަސްލަމްގެ ބާރުދޭގައި ސްޓޭޓްބިލްވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދޫން އެއްބަސްވި ލޯނު.
ލޯނުގެ ރަހުނު: މުޙައްމަދު އަސްލަމްގެ އަދިއަށް ނަމުގައި ޙިއްޞާ އޮފް ވޭލްޔުފަސްގައި ކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު: 7701-152926-101 އެކައުންޓްގެ ފިކްސް ނަންބަރު:000113 ލޯނު.
ތާރީޚް: 23 ސެޕްޓެމްބަރު 2017

އެންމެފަހުން، 23 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ބާއްވާފައިވާ ތިން މީހުން ސޮއިކުރާ ގޮތަށް ސައިޓް ހަވާލުކުރުމާ އެއްބަސްވުމަކީ ވިޔަފާރީގެ ހަމައިން ބަލާއިރު ޤާނޫނީގޮތުން ބަދަލުގައި ދެފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތުން ނުވަތަ، އެކަން ބަލައި ދެން ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ޢަލީ އަބްދުﷲ ކޮންޓްރެކްޓު ދަޢުވާ:

15. ޕްރޮޖެކްޓް ނަންބަރު: P3120B-01 10-T "އެޑްވާންސް" ޢަލީ އަބްދުﷲއާއި ކޮންޓްރެކްޓުކުރި ދޫކުރި ބަދަލު ނިމުން ގޮތަށްކަމުގައި، ސިޓީގައި އިންސްޓޯލްމަންޓް އަދާކުރެވޭނެކަމުގައި، އެކިއެކިކަމުން ކަމަށް ޢަލީ އަބްދުﷲގެ ފާރާތުކަމަށް ޢަލީ އިބްރާހިމް ބޭނުންކުރެވިފައެވެ. އެންމެފަހުން، އެޑްވާންސް އަދި ޢަލީ އަބްދުﷲއާއި ދެމެދު ކުރިއަށް ހަމަ ގޮސް ސޮއިކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވުނު މާލީ ލިބުމެވެ. އެންމެފަހުން، އެޑްވާންސްގެ ޕްރޮޖެކްޓް އަދި އިސްތިހާރުގެ އަންގައި އޮތުމަކީ ދެފަރާތުގެ ބައިން ހާމަވާ މި ދަރަޖަތުގެ މުޢާމަލާތް ނިޔަލަށް ނުކުރަން ކުރަން ކަމެއްކަމަށް އަދާކުރުމުގެ ހަމައިން ވިސްނައި ފާހަގަކޮށް ނުކުރެވެއެވެ.

16. އެޑްވާންސްގައި އިންޖީނު ޝީޓު އަދި ޢަލީ އަބްދުﷲ ކާމިޔާބު ދެކެވިފައިވާ ނުވެއެވެ. އަދި އެ ގޮތުގެ ފެށިގެން ޓެންޑަރު ކޮންޓްރެކްޓުގައި ޕްރިސައިސް ކޮންސަލްޓަންޓް ބޭނުން އިން އަދި އަބްދުﷲގެ އަގެއް ޓެންޑަރކޮށް ބަޔަކު ކޮންޓްރެކްޓަރު ނިޔާ ޕޮރޮކަރުން ކަމަށް ބައިންކޮޅު އެކަން ސާފުވި ކުރިކަމަށް ދީފި ދެންނެވި ފައިވެއެވެ. މިގޮތުން، ޓެންޑަރު ގޮތުގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ އަގަކީ 4,500,000.00ރ. (ހަތަރު މިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ކަމަށްވިޔަސްވެސް، މިހާރު މިއަގުގެ އިންސްޓޯލްމަންޓް ފުރިހަ އަދި 10,500,000.00ރ. (ދިހަ މިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ކަމަށް އަދި އަބްދުﷲ ބޭނުންކުރެވިފައެވެ. ޕްރިސައިސް ކޮންސަލްޓަންޓް ބޭނުން (ޕްރޮޖެކްޓް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން އަދި އަބްދުﷲއަށް 1,500,000.00ރ. (އެއް މިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ "ކާރޕެންޓް ފިނިޝިންގ" އެއް ކޮންޓްރެކްޓްކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މި ފިނިޝިންގ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ނަންބަރު" P2395A-01 10-T ކަސްޓަމަރާ" ސިޓީ އޮޑަރުކުރު

ގަބޫލުކޮށްގެން ކަށްވެސް އެނގެއެވެ. އަދި "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު P3120B-01-10-T ދޯނި ([illegible]) މި އުޅަނދު 10،500،000.00ރ. (ދިހަ މިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް އިންޝުއަރ ކޮށްފައިވާކަން "މެރިން ހަލް އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ" އަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ.[11] އަދި މިމައްސަލަ ދަށު ކޯޓުގައި ހިނގުމުން ދިފާޢު ޢަލީ އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ދަށު ކޯޓުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:(10-T) P3120B-01 ([illegible]) ދޯނި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] 23 އޯގަސްޓް 2017 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] (ހ) [illegible].

---

[11] [illegible] އިންޝުއަރެންސްގެ މެރިން ހަލް އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ ނަންބަރު HQ17MRHC000241 [illegible]

- **ނިންމުން:**

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2163/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، މިޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލީގައި އެމައްސަލަ އަލުން ބަލައި ފައިސަލާ ކުރަނިވި ހުކުމެއް ކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ތަޙްވީލުކޮށް މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު